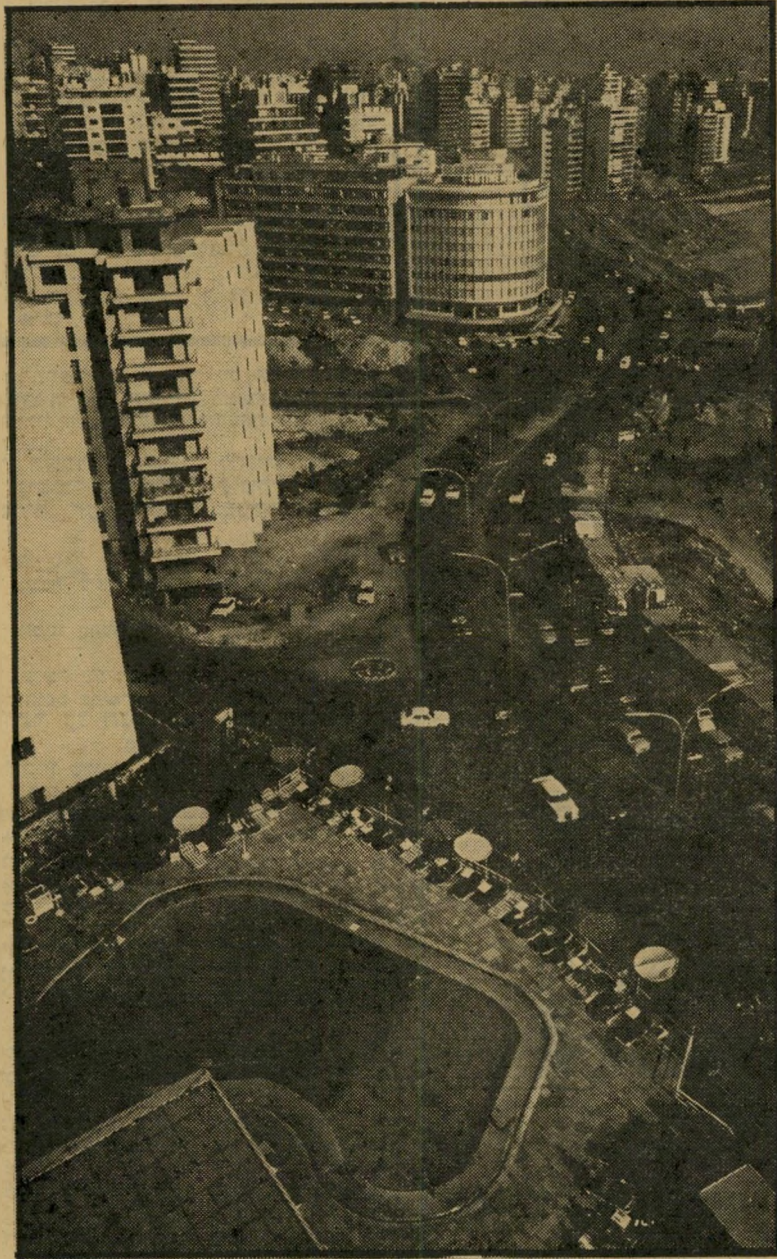

עכשיו הזמן לחשוב מחדש על חלקה של ישראל בלבנון

בכנת זמנ

אתה פוגש אותם בכל מקום בארץ? אפה ובמרחב הערבי. בנימלית-עופה, בכתיקפה בפאריס, בטרקלינים של בתי מלון יקרים בלונדון, בשכונות-פאר בר קאהיר.

ישבתי השבוע במיסעדה על שפת ימה של פיראוס, בשמש-סתי אירופית, בחברת כמה ידידים. התבוננו בסירות שהתנדנדו במים, אכלנו חסילונים מטוגנים ודיברנו באנגלית על השלום הישראלי-ערבי. ראיתי שהאדם הבודד, שישב ליד השולחן הסמוך, מקשיב בעניין. הזות-פניו העייף עליו שהוא ערבי. פניתי אליו באנגלית, בירכתי אותו בערבית, הצגתי את עצמי כישראלי ושאלתי אם היה רוצה להצטרף לשולחננו. הוא נענה ברצון. התברר שהאיש הוא איש-עסקים לבנוני, המתגורר בשכונה המיוזרתית (הנוצרית) של ביירות, למרות שהוא מוסלמי-סוני. הוא ברח ליוון בימי מלחמת-האזר-רחים. לקראת התחדדות היחסים עם הצבא הסורי, ברח שנית.

כמה לבנונים כמוהו יש בחוץ לארץ? "כמיליון איש", השיב בלי היסוס. "מיליון" — מתוך שלושה מיליון!

האם ברחו בעיקר הנוצרים? "לאו דווי קא. כל מי שיש לו כסף, ברח. הכסף בר רח יותר מהר מאשר בני-האדם." שכניו הנוצרים לא פגעו בדירתו, והוא מתכוון לחזור אליה בהקדם האפשרי.

מי אשב במצב? שוב תשובה, בלא הי סוס: "הפוליטיקאים. סלק את הפוליטיקאים, ויהיה לך שלום. העם רוצה בשלום. אין שינאה בין הנוצרים לבין המוסלמים הפשוטים. כל האסון נובע מהפוליטיקאים. הם רוצים רק להרוויח כסף. כל הרוג מכניס להם כסף!"

כל הפוליטיקאים? מי הגרוע ביותר? "כמיל שמעון. הוא הכי גרוע." ומי מבין הנוצרים הנבון ביותר? "פייר ג'מיל. הוא פטריט לבנוני." ג'מיל הוא מנהיג הכתאב (הפאלאנגה). שמעון הוא מנהיג היג המפלגה המארונית השנייה, שהיא ימנית עוד יותר.

האם תקום בלבנון חלוקה? לא, בך שיחי אינו מאמין בכך. לבנון תישאר מאוחדת.

ואז? האם תהיה תקומה למדינה ולעיר? "בן-שיחי אין ספק. חצי שנה אחרי ה שלום יחזור הכל לקדמותו. הבתים ישוקו, הבנקים שוב יפעלו, והמיסחר הלבנוני גי ישגשג. כאלה אנחנו. מחלימים מהר." העיקר הוא לסלק את הפוליטיקאים. אני מושיט לו את כרטיס-הביקור שלי, והוא נותן לי את כתובתו בביירות. זו לי הפעם הראשונה שאני מקבל כרטיס-בני-קור ישראלי. הוא מהרהר בקול-רם. הוא תומך בהסכמי קמפ-דייוויד ובאנוור-אלי-סאדאת, ומאמין שיאסר עראפאת יצטרף בכוא היום.

גאולה כהן הלבנונית

ש יחות בארה, שאפשר לנהל כמו-חן כעת בכל מקום באירופה ובמצריים, מציירות תמונה שונה מאד מזו המתקבלת בכלי-התיקשורת הישראליים. רצח-עם? השמדת הנוצרים? כידי הפורים? אושוויץ חדשה? אין אף לבנוני המאמין בכך ברצינות. גם לא המארונים שבהם נתקלתי.

יש מצב מסובך ומילחמה אכזרית. אין שום רצח-עם. השבוע ראו המוני הצופים בישראל בטלוויזיה כתבה מביירות, שהגיעה לשיא חדש של חד-צדדיות מסעה. חבל שניצח עליה אהוד יערי, שהוא כתב רציני. אפשר להבין את הסיבות הטכניות של החד-צדדיות: יערי ראה ושמע את אנשי הימין הנוצרי בלבד, פה ושם הגניב לדבריו רמזים הנוגדים את הקו הרישמי, אך

פלג קיצוני? האם מזוהה דובר הפאלאנגות כראוי, כנציג אחד הפלגים הנוצרים הימניים, או כדובר הכוחות הלבנוניים — תואר כוזב לחלוטין, המטעה את הציבור הישראלי? האם מובאת או הובאה אי-פעם גירסת המוסלמים, או הסורים, בצד הגירסה הנוצרית-ימנית על אירוע מסויים (כפי שהיה צריך להיות בכל פעם)? האם ביכלל מובאים הדברים הוך זיהוי המקור, כדי שהקורא יוכל לשפוט בעצמו את אמינותם?

האם הובאה הכתבה של אהוד יערי בטלוויזיה כתיאור של מחנה הנוצרים הקיצוניים, תוך הדגשת ההסתייגות הנובעת מכך, או שנוצר הרושם שהוא תיאור נאי-מזן של המציאות הלבנונית כולה?

איך יכול עם להחליט החלטות נבונות, הנוגעות לעתידה של ישראל, ראד ולגורלה של לבנון, באווירה זו של שטיפת-מוח מוטאליה, כאשר הפוליטיקאים שמוטים לא פחות מן הציבור הרחב, ואילו שוטפיה-המוח שטפו גם את מוח עצמם?

יעדים סותרים

עתה, כאשר נדמו בלבנון התותחים (לפחות זמנית ויחסית), ניתנה לישראל ההזדמנות להתנער מתוצאות שטיי-פת-המוח הרת-האסון, ולחשוב מחדש על פרשת לבנון ועל ההתערבות הישראלית בה.

פרשה זו התחילה, עוד בימיו של יצחק רבין, בלי מחשבה יתרה, תוך הי גדרות אחר המאורעות, כניעה ללחץ (אמר ריקאי בעיקר) ומחשבות פוליטיות קיצ-רותיטות (וקיצרות-ראוי). מעולם לא נע-רך חשבון מפוכח וקר-רוח על האינטרסים הישראליים המערבים בסיכסוך הלבנוני, ומעולם לא נשקלו בהיגיון צונן המעלות והמיגרעות של ההתערבות הישראלית, ה-סיכויים והסכנות, באופן מקיף, ממצה ואחר-ראי. אני אחראי לקביעה מדהימה זו.

יש לעניין צד מדיני וצד מוסרי. נדון-נא בשניהם, בזה אחר זה.

ההתערבות הישראלית (וביכללה ההתערבות הקיימת, לפי דיווח העיתונים ומוסדות-ביון בעולם, בצורת אספקה מאסיווית של נשק קל וכבד, גיבוי פוליטי, ועוד) יכולה להיות מיועדת, בתיאוריה, להביא לתוצאות הבאות:

- קיום לבנון מאוחדת, תחת השלטון הבלעדי של הימין הנוצרי.
- חלוקת לבנון והקמת מדינה נוצרית-ימנית כחלק משיטחה.
- גירוש המפלטינים מלבנון, או החלשת כוחם וניטרולם.
- גירוש הסורים מלבנון.
- משיכת הפורים אל תוך לבנון והתשת כוחם שם.
- קידום האינטרסים האמריקאים בלבנון, לשם החלשת ברית-המועצות.
- חיזוק כוחו של אנוור א-סאדאת והחלשת מתנגדיו בעולם הערבי.

יעדים אלה (ואפשר להוסיף כהנה וכהנה) שונים זה מזה, וסותרים זה מזה. למשל, יעדי הניטרול והחלשת הסורים סותרים את יעדי החלשת ברית-המועצות.

למרות המילחמה: מלונות במערב ביירות

כמה פעמים מצוטטות בעיתוני ישראל תחנות-השידור של המוסלמים, של אש"ף, או אף של ממשלת לבנון החוקית? אולי פעם אחת בחודש. בכל שאר הימים מצור-טת תחנת-שידור אחת ויחידה — זו של הפאלאנגות שממשלת לבנון החליטה, הר-שבו, לפעול לחיסולה. אילו היתה קיימת בישראל תחנת-שידור מחתרית חדשה של

התמונה כולה היתה מעוותת עד להחריד. בכתבה לא צוטט אף מוסלמי אחד, לא צוטט גם סוליימן פראנג'יה, ראש הפלג המארוני התומך בסורים, הגיבור היה אותו כמיל שמעון, איש הימין הקיצוני, שגרר את לבנון כבר פעמיים אל תוך מילחמת-אזרחים עקובה-דם. קצין "שומר-רי הארזים" צוטט בהרחבה, מבלי שנאמר

מאת

אורי אבנרי

גאולה כהן (ולמה לא? הרי יש לבנוניסיון רב בכך), ועיתוני העולם היו משתמים בשידוריה כבמקור יחידי לתאור המתרחש בישראל — האם לדבר מעורר אצלנו גיחוך?

כל אורח נבון יכול לבחור בעצמו, בקוראו בימים תוני, בהאינו לרוב, ישיס-נא לב-נך, אילו דיברי-רבי (רבי)

שהוא מעין גאולה כהן במהדורה לבנונית. ואלו שרובא קסיס זוהה כ"ראש הנזירים", מבלי לציון שהוא מנהיג גוש-אמונים הלבנוני, המהדורה הלבנונית של הרב משה לוינגר.

כל מיגוון הדיעות היה — כמוי שגים ישראלים — כמו זה שבין שמואל בן זכרוב קוק, מי שיצויר תמונה כזאת של ישראל, יאמי רן עליו שהוא מסלק את המציאות בצורה מחרידה. ואילו אצלנו, תי-באור כזה של לבנון מקובל.